

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jana Dvořáka v právní věci žalobce: **A., a. s.**, zast. JUDr. Jaromírem Harvánkem, advokátem, se sídlem Brno, Borová 1, proti žalovanému: **Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj**, Katastrální pracoviště Brno – město, se sídlem Brno, Moravské nám. 1, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 25. 8. 2005, č. j. 29 Ca 225/2004 – 62,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 25. 8. 2005, č. j. 29 Ca 225/2004 – 62,
se z r u š u j e a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 30. 8. 2004 se žalobce domáhal toho, aby soud vydal rozsudek, v němž by žalovanému zakázal, aby pokračoval v porušování jeho vlastnického práva, a dále, aby mu přikázal obnovit stav před zásahem, tedy aby obnovil zápis na listu vlastnictví žalobce č. 704 tak, jak tento zápis vyzníval před zásahem žalovaného, tj. ke dni předcházejícímu zápisu vlastnického práva ve prospěch B. S. na základě rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Pozemkového úřadu Brno – město ze dne 26. 3. 2003, č. j. 3239/92-27-RBD, RN, event., aby zapsal k předmětným pozemkům duplicitní vlastnictví pro žalobce B. S. Zásah žalovaného spatřoval v tom, že žalovaný zapsal záznamem do katastru nemovitostí vlastnické právo B. S. k nemovitostem, které jsou ve vlastnictví žalobce, přestože usnesením Městského soudu v Brně sp. zn. 41 C 229/2003, byla odložena právní moc uvedeného rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Pozemkové úřadu Brno – město, s tím, že žalobce se i nadále považuje za vlastníka předmětných nemovitostí. Nezákonnost zásahu žalobce dovozoval z toho, že žalovaný provedl zápis vlastnického práva ve prospěch B. S., a to na základě

nepravomocného rozhodnutí pozemkového úřadu, které navíc nebylo způsobilé k provedení zápisu i z důvodu jiných vad rozhodnutí. Žalobce dovozoval, že tak byl zkrácen na svých právech, a to na svém vlastnickém právu k předmětným nemovitostem.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 25. 8. 2005, č. j. 29 Ca 225/2004 – 62, žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu odmítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Dále rozhodl o vrácení soudního poplatku. V odůvodnění usnesení uvedl, že je zřejmé, že žalobce brojí proti záznamu v katastru nemovitostí, kterým byl změněn dosud evidovaný údaj o vlastnictví předmětných nemovitostí žalovaným. Uvedl dále, že vzhledem k tomu, že nápravy, kterou požaduje žalobce, lze se domáhat jinými právními prostředky, tj. žalobou na určení vlastnictví k předmětným pozemkům, dospěl k závěru, že podaná žaloba je ve smyslu ust. § 85 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů nepřipustná, a proto žalobu podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jako nepřipustnou odmítl.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále též jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s. V kasační stížnosti uvedl, že žalovaný, zásahem do veřejného subjektivního práva stěžovatele, který spočíval v tom, že svévolně, bez opory v zákoně a bez ohledu na zásady a stanovený postup řízení před katastrálním úřadem, odňal stěžovateli vlastnické právo, které oprávněně nabyt vnosem nepeněžitěho vkladu do jeho základního jmění. Vlastnické právo k těmto nemovitostem bylo nabyto řádně a dokonce až poté, co usnesením tehdejšího Krajského obchodního soudu v Brně sp. zn. 27 K 30/97, ze dne 28. 3. 2000, které nabylo právní moci dne 3. 4. 2000, byl udělen souhlas k tomu, aby správkyňe konkursní podstaty B. c., s. p., je prodala mimo dražbu přímým prodejem. Krajský soud v Brně udělil tento souhlas k prodeji až po té, co byla několikrát nynější „vlastnice“ těchto pozemků paní B. S. prostřednictvím svého právního zástupce vyzvána k tomu, aby podala vylučovací žalobu k těmto pozemkům.

Stěžovatel dále namítal, že žalovaný, který učinil svůj úkon na základě nepravomocného rozhodnutí Ministerstva zemědělství, pozemkového úřadu, přestože věděl, že předmětné rozhodnutí je nepravomocné (dokonce byla jeho právní moc odložena usnesením Městského soudu v Brně sp. zn. 41 C 229/2003, až do právní moci rozhodnutí o určující žalobě) a současně tak nezpůsobilé k provedení zápisu do katastru nemovitostí, neboť trpělo zřejmými vadami, pro které standartně katastrální úřad zápis neprovádí, upřel stěžovateli jeho základní právo – právo vlastnické. Došlo k tomu tak, že odepsal pozemky z jeho listu vlastnictví a připsal je na list vlastnictví jiného subjektu a současně tím ignoroval i pravomocné usnesení Krajského soudu v Brně sp. zn. 27 K 30/97, ze dne 28. 3. 2000. Podle názoru stěžovatele bezprecedentnost postupu žalovaného mimo jiné spočívá v tom, že pouhou poznámkou v katastru nemovitostí, zvrátil orgán veřejné správy svévolně právní poměry a zasáhl do nabytých jím před tím zapsaných práv. Stěžovateli bylo takto napřed odňato vlastnické právo, dále mu byl udělen statut žalobce a je tím donucen k dalšímu soudnímu řízení k ochraně nabytých práv, která získal na základě soudního rozhodnutí. Vyslovil názor, že byly porušeny, a to vícekrát, principy demokratického a právního státu, neboť vlastnické právo nelze odejmout jinak než na základě zákona a za náhradu, a o subjektivních veřejných právech je možné rozhodnout toliko právním aktem, proti němuž je v českém právním řádu bezvýjimečně možné v rámci dvojinstančnosti řízení podat opravné prostředky. Důsledkem postupu krajského soudu však bylo stěžovateli odňato i právo na spravedlivý proces. Stěžovatel označil napadené usnesení jako prakticistní, defenzivní a též nepřesvědčivě odůvodněné, což by mělo svědčit i o pochybnostech soudu o zákonnosti, resp. správnosti jeho rozhodnutí. Pochopitelně je také ztížená možná

argumentace stěžovatele. V každém případě se jedná přinejmenším o mezní případ, který stěžovatel pocítuje jako možnou libovůli v řízení, a to porušení jak hmotného, tak i procesního práva. Podle jeho názoru byl minimálně šikanózním výkonem práva svévolně zbaven, resp. omezen ve svých vlastnických právech k předmětným pozemkům. Dovolával se toho, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu nasvědčuje tomu, že v daném případě se jedná o zásah orgánu veřejné moci vůči subjektivnímu veřejnému právu stěžovatele. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že se zcela ztotožňuje s unesením krajského soudu a podotkl, že při záznamu práv do katastru postupuje podle ust. 7 zákona č. 265/1992 Sb., v platném znění a podle ust. § 36 vyhlášky č. 190/1996 Sb., v platném znění, kterou se výše citovaný zákon provádí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu z hledisek uvedených v ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. V posuzované věci pak postupoval i podle ust. § 109 odst. 3 s. ř. s., podle něhož je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a nebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že stěžovatel výslovně označil její důvody ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s. V této souvislosti Nejvyšší správní soud uvádí, že je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem (viz rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS).

Stěžovatel především poukazuje na to, že judikatura Nejvyššího správního soudu nasvědčuje tomu, že v jeho případě šlo o nezákonný zásah správního orgánu, který svým postupem svévolně zvrátil právní poměry tím, že zasáhl do práv nabytých stěžovatelem. Dále namítá, že v důsledku postupu krajského soudu mu bylo odňato právo na spravedlivý proces.

Nejvyšší správní soud považuje námitky stěžovatele za důvodné a dále k věci uvádí.

V posuzované věci lze z velmi stručného odůvodnění usnesení, jímž byla žaloba jako nepřipustná odmítnuta, dovodit, že soud dospěl k závěru, že nápravy, kterou požaduje žalobce, se lze domáhat jinými právními prostředky, tj. žalobou na určení vlastnictví k předmětným pozemkům, s tím, že soud konstatoval, že podaná žaloba je ve smyslu § 85 s. ř. s. nepřipustná a proto ji podle § 46 odst. 1 písm. d) téhož zákona odmítl.

S uvedeným závěrem soudu nelze souhlasit. V napadeném usnesení není totiž blíže uvedeno, z jakých důvodů dospěl soud k závěru, že by žalobce měl podat žalobu na určení vlastnictví k předmětným pozemkům.

Z listin předložených žalobcem, ze samotné žaloby, ale i z kasační stížnosti, vůbec nevyplyvá, že by se žalobce dovolával určení vlastnictví, ale vyplývá z nich, že žalobce nezákonný zásah spatřoval v postupu katastrálního úřadu, který zapsal záznamem do katastru nemovitostí vlastnictví paní B. S. k nemovitostem, které byly dosud ve vlastnictví žalobce, přestože usnesením Městského soudu v Brně ze dne 11. 6. 2004, č. j. 41 C 229/2003 – 25, byla odložena právní moc rozhodnutí Ministerstva zemědělství ČR, Pozemkového úřadu v Brně č. j. 3239/92-27-RBD, RN, ze dne 26. 3. 2003, a to do právní moci rozhodnutí o žalobě ve věci samé vedené pod sp. zn. 41 C 329/2003, u Městského soudu v Brně.

Z výše uvedeného plyne, že se stěžovatel vůbec nedovolával určení vlastnictví k pozemkům, ale dovolával se nezákonného postupu správního orgánu, který považoval za zásah, neboť vyznačení vlastnictví jinému subjektu na základě nepravomocného rozhodnutí ve smyslu § 7 zákona č. 265/1992 Sb. považoval za zásah do Ústavou chráněného práva na ochranu vlastnictví. Z tohoto pohledu se tedy blíže neodůvodněný závěr ve vztahu k ust. § 85 s. ř. s., když jiný závěr v napadeném usnesení soudu obsažen není (jeví jako nepřezkoumatelný), a při absenci jakékoliv jiné argumentace v napadeném usnesení, nutno dospět k závěru, že napadené usnesení krajského soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 109 odst. 3, § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Z obsahu soudního spisu, konkrétně z listin předložených žalobcem i žalovaným (které však soud neučinil předmětem svého zjišťování), plyne, že rozhodnutím Ministerstva zemědělství, Pozemkového úřadu Brno ze dne 26. 3. 2003 bylo rozhodnuto tak, že paní B. S. je jako oprávněná osoba podle § 2 odst. 2 písm. c) zákona č. 243/1992 Sb. vlastníci tam specifikovaných pozemků, mimo jiné i pozemků v k. ú. B. (S. L.), o něž jde v posuzované věci. Pod bodem II. tohoto rozhodnutí je uvedeno, že paní B. S., pan T. K. a pan F. K., nejsou vlastníky tam specifikovaných pozemků. Z uvedeného rozhodnutí dále plyne, že žalobce nebyl považován za povinnou osobu, ačkoliv namítané pozemky byly ke dni vydání tohoto rozhodnutí zřejmě v jeho vlastnictví (soudem tato skutečnost nebyla zjišťována, ale podle listin založených ve spisech není nikterak zpochybňována). Samozřejmě se naskytá otázka, proč nebyl žalobce zahrnut mezi povinné osoby v tomto řízení. Sám žalobce v podané žalobě tvrdí, že se domáhal svého účastenství v tomto řízení, ale pozemkovým úřadem mu právo účastenství bylo upřeno. Nejvyšší správní soud se těmito okolnostmi případu nemůže zabývat, neboť jeho pravomoc k přezkoumání rozhodnutí pozemkového úřadu ze dne 26. 3. 2003 není dána. Z obsahu dalších listin, konkrétně z vyjádření Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj k žalobě ze dne 29. 11. 2004, vyplývá, že pozemkový úřad předložil rozhodnutí ze dne 26. 3. 2003 k zápisu do katastru nemovitostí žalovanému dne 17. 3. 2004. Protože žalovaný zjistil, že v k. ú. Bohunice došlo v mezidobí k obnově katastrálního operátu ke dni 27. 6. 2003, a původní geometrický plán je nezpůsobilý pro zápis do katastru, obrátil se na pozemkový úřad s výzvou o vyhotovení nového geometrického plánu. Mezi tím dne 16. 6. 2004 bylo žalovanému doručeno usnesení Městského soudu v Brně, jímž byla odložena právní moci rozhodnutí pozemkového úřadu ze dne 26. 3. 2003. Teprve dne 24. 6. 2004 doručil pozemkový úřad žalovanému geometrický plán č. 938-95/2004 v k. ú. B. Ze samotného vyjádření žalovaného tedy vyplývá, že v době, kdy záznamem deklaroval vlastnictví pozemku v k. ú. B. ve prospěch paní B. S. (k tomuto mohlo dojít nejdříve dnem 24. 6. 2004, neboť se právě jednalo o pozemky v k. ú. B.), již musel vědět, že právní moc rozhodnutí pozemkového úřadu ze dne 26. 3. 2003 je odložena, neboť usnesením Městského soudu v Brně ze dne 11. 6. 2004 mu bylo doručeno, jak sám uvádí, dne 16. 6. 2004.

Z výše uvedeného se tedy nabízí závěr (soud ovšem tyto skutečnosti nezjišťoval), že žalovaný katastrální úřad postupoval v rozporu s ust. § 37 odst. 1 vyhlášky č. 190/1996 Sb.,

podle něhož (u záznamu práv k nemovitostem) katastrální úřad zkoumá, zda rozhodnutí a listiny uvedené v § 36 jsou čitelné, pravomocné, zda nemovitosti v nich uvedené jsou označeny podle údajů v katastru, popř. zda neobsahují chyby v psaní a počítání nebo jiné zřejmé nesprávnosti.

Výše naznačený skutkový stav však soud nezjišťoval a danými otázkami se nezabýval.

Nejvyšší správní soud nad rámec výše uvedeného uzavírá, že spatřoval-li žalobce nezákonný zásah katastrálního úřadu v tom, že u pozemků v jeho vlastnictví vyznačil záznamem podle § 7 zákona č. 265/1991 Sb., vlastnictví ve prospěch jiné osoby na základě nepravomocného rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Pozemkového úřadu v Brně, nelze nepřipustnost žaloby odůvodňovat tím, že nápravy se lze domoci žalobou na určení vlastnictví k předmětným pozemkům, neboť žalobce se nedovolával určení vlastnického práva, ale ochrany vlastnického práva již dříve nabytého.

Na základě shora uvedeného, kdy je zřejmé, že krajský soud se nevypořádal s žádným žalobním důvodem žalobce a pouze nesprávně dovozoval nepřipustnost žaloby podle § 85 s. ř. s., je třeba jeho usnesení považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nezbylo proto, než napadené usnesení zrušit a věc soudu vrátit k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). Bude tedy třeba, aby v dalším řízení bylo znovu přezkoumáno z hlediska žalobních bodů uvedených v žalobě, zda byly splněny podmínky ust. § 82 s. ř. s. a následující s tím, že dosavadní závěr soudu o nepřipustnosti žaloby ve smyslu § 85, nelze z výše uvedených důvodů považovat za správný. V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. dubna 2007

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu